

LØR •
DAG •

Andrea
i Sahara

s 26

Kosestue
i forandring.

s 28

Prinsesse
Frida.

s 36

FOTO: CHRISTINE HEIM

Bladet fra munnen

Funksjonshemmede er lei av tannløse organisasjoner og undertrykking fra samfunnet. Nå sier de det rett ut i magasinet Selvsagt!
Redaktør er Ann Kristin Krokan fra Ski.

BLA
OM

Opprørets redaktør, Selvsagt!

Opprør og protest roper mellom permene til magasinet Selvsagt!
– Oppfattes vi som et syteblad, har vi bomma. Men fremstår vi som et sinnablاد, har vi truffet, sier redaktør Ann Kristin Krokan fra Ski.

SKI: Krokan er til daglig kommunikasjonskonsulent i ULOBA, andelslaget for funksjonshemmede med behov for personlig assistanse. Utgivelsen av Selvsagt! har utspring i miljøet rundt ULOBA.

– Vi som står bak er rett og slett funksjonshemmede som er lei diskriminering og at det gjøres så lite med det. Gjennom lang tid har vi sett et behov for et blad som står helt fritt. Som ikke må ta hensyn til hvem vi kan skyte og ikke være redd for å støte noen på mansjettene. Våre organisasjoner er for tannløse, sier Krokan.

Handikapnytt er det største og mest politiske bladet, men har sine begrensninger på hvor de kan trække.

– I tillegg har vi totalt 112 diagnosebaserte foreninger, hvor de aller fleste har sin egen publikasjon. Men disse har primært fokus på individ, sykdom og særrettigheter, utdyper redaktøren.

» Vi må gå fra å se funksjonshemning som en personlig tragedie til et sosialt problem

Sinna. Selvsagt! vil ha frem sinnet.

– Men målet er ikke bare å bli sint. Da blir du i neste omgang frustrert. Vi vil også inspirere folk til å gjøre noe selv. Bevisstgjøre og inspirere til handling, og gi et verktøy for å gjøre noe med undertrykking og diskriminering.

For det er redaktøren helt klar på i sin leder i første nummer: «Det er bare vi selv som kan endre vår egen situasjon.»

» Likestilling og rettferdighet har aldri blitt gitt til noen grupper. Vi må kjempe det frem selv

– Historien viser at likestilling og rettferdighet aldri har blitt gitt til noen grupper. Det gjelder kvinner, homofile og innvandrere. Gruppene selv må kjempe det frem, argumenterer Krokan.

Også blant funksjonshemmede var det et blaff av felles opprør på 70-tallet, men det dabbet av. Mens andre grupper fortsatte kampen, ble funksjonshemmede hengende etter.

– Det handler noe om de 112 organisasjonene som først og fremst har jobbet individrettet. Med fokus på sykdom og særrettigheter har ikke engasjementet vært rettet mot diskrimineringen på samfunnsnivå. Og oppfatter du deg selv som syk, er du per definisjon ikke kampdyktig.

Helten. I første nummer av Selvsagt! møter Krokan Mike Oliver, internasjonalt kjent for å ha gitt verden en ny forståelse av funksjonshemning og en av Krokans helter. I intervjuet illustreres forskjellen mellom å tenke individrettet og på samfunnsnivå:

– Hvis det å være funksjonshemmet forstås som feil eller mangler ved en person, vil man rette oppmerksomheten mot denne feilen og man vil forsøke å finne løsninger på problemene her. Om man skifter fokus og ser funksjonshemmedes situasjon først og fremst som et resultat av en kollektiv undertrykking fra

samfunnets side, vil man rette søkelyset mot samfunnsforholdene og finne løsningene på situasjonen her.

Krokan ønsker seg differensierte begreper, som på engelsk:

– Individet har en «funksjonsnedsettelse» som ofte krever individrettede tiltak. Men «funksjonshemmet» er noe vi blir når samfunnet stenger oss ute, legger hindringer i veien for oss eller utformes så det passer for flertallet, ikke for alle. Vi må gå fra å se funksjonshemning som en personlig tragedie til å se det som et sosialt problem og et samfunnsansvar.

» Folk flest kan synes synd på funksjonshemmede. For øvrig angår det dem ikke

Likegyldig. Krokans erfaring er at folk flest har et likegyldig forhold til funksjonshemmede.

– Til sammenligning er alle mennesker i dag nødt til å forholde seg til diskriminerte grupper som homofile og innvandrere. Men på vårt område har de fleste ingen mening. De kan synes synd på oss og være redd for å havne i samme situasjon, ellers angår det dem ikke.

Diskrimineringen er mest synlig på arbeidsmarkedet.

– I en tid da arbeidsledigheten har gått

» Lever du på en snau uføretrygd, kan det være helt nødvendig med gratis kino og fotballkamp. Men det er avlat og almisser!

i bønn, har ikke yrkesdeltagelsen blant funksjonshemmede økt. Det største skillet vi har og vil få i samfunnet, er om du er utenfor eller innenfor arbeidslivet.

Krokan tror manglende integrering i stor grad skyldes at Norge har hatt råd til særordninger. Til å bygge om hus og uteområder, gi trygdebiler og yte lønns-tilskudd, i stedet for å tilrettelegge hele samfunnet for alle.

Krav på integrering på alle arenaer kan bety at noen må gi avkall på særrettigheter.

LEI DISKRIMINERING: Bak magasinet Selvsagt! står

– Det kan helt opplagt være skummelt for mange. Og lever du på en snau uføretrygd, kan det være helt nødvendig med gratis kino eller fotballkamp. Men det er avlat og almisser!

Nyskadede idag blir møtt med uføretrygd. Krokan etterlyser mer info om ordningen med å prøve seg på arbeidsmarkedet med mulighet for å gå tilbake til trygd hvis nødvendig.

– Da jeg ble attført for 40 år siden, var det en selvfølge at jeg skulle ta utdanning og komme ut i jobb. Det var en selvfølge at ulykken ikke skulle hindre meg i å leve et vanlig liv. Det har det da også blitt. Selvsagt!

STÅ PÅ SELV: Likestilling og rettferdighet har aldri blitt gitt til noen grupper. Vi må selv kjempe det frem, poengterer Krokan.

Journalist
Vivi Rian
vivi.rian@oblad.no

Fotograf
Christine Heim
tips@oblad.no

funksjonshemmede som er lei diskriminering og at det gjøres så lite med det. Redaktør er Ann Kristin Krokan fra Ski.

Uavhengig

Magasinet Selvsagt utgis av et aksjeselskap kalt Bryt Lenkene. Opplaget er på 30.000.

Finansieringen skjer dels ved offentlig støtte fra Sosial og Helsedirektoratet, samt annonseinntekter og aksjekapitalen.

Første nummer kom i juni. Nummer to er i produksjon, og skal gis ut mellom jul og påske 2009.

Oppfølging av antidiskrimineringsloven blir ett tema. Likedan et lovforslag som skal rettighetsfeste personlig assistanse.

Bladet er distribuert via medlemsorganisasjoner som ULOBA, Handikapforbundet, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon og er dessuten sendt til en rekke politikere og offentlige instanser.

Magasinet har egen nettside: www.magasinet-selvsagt.no

SINNE OG INSPIRASJON: Magasinet Selvsagt! vil vekke sinne og inspirere til å gjøre noe med diskriminering og undertrykking.

Nytt lovforslag

Det endelige puffet til å utgi magasinet Selvsagt kom da regjeringen la frem forslag til Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven for funksjonshemmede.

Antidiskrimineringsloven trer i kraft 1. januar 2009. Loven forbyr diskriminerende holdninger, praksiser og handlinger overfor funksjonshemmede på alle samfunnsområder.

Ann Kristin Krokan kommenterer regjeringens lovforslag som en bløff, «hølete som en sveitserost» og en hån mot Norges aller mest diskriminerte gruppe.

– Slik loven en uformet, får jeg ikke oppleve konsekvensene av den i min levetid, sier hun.

” **Antidiskrimineringsloven er en bløff, hølete som en sveitserost**

Likevel har hun håp om at loven bidrar til holdningsendringer.

– Man blir nødt til å forholde seg til den. Også når det gjaldt likestillingsloven for kvinner, var holdningsendringene den største effekten mot undertrykkingen.